

godtbefindende, saa snart der finder Forhøjelser eller Nedsættelser af Fragterne Sted, og saadanne finder jo uafsladelig Sted, Fragterne er jo i idelig Bevægelse, saa der vil altid være Anledning til disse vilkaarlige Forhøjelser og Nedsættelser. Ligeledes har Ministeren den mest vidtgaende Myndighed til helt at undtage fra Skatten. Det er, forekommer det mig, et ministerielt Enevælde af det reneste Vand. Mellem 0 og 20 pCt. af Bruttoindtægten kan Ministeren bevæge sig uden nogen virkelig Begrænsning eller virkelig Kontrol.

Jeg talte før om Bruttobeskatningen. Med den har der fundet en Opgørelse Sted i dansk Skattepolitik. Før 1810 havde vi en meget virksomfuld Bruttobeskatning, nemlig i Naturalietien. De Betragtninger, som Frederik den Sjettes Raadgiver anstillede, da man traf en Lovgivningsforanstaltning, som virkede hen til dens Forvandling til en fast Afgift, er drøbende for Bruttobeskatningssystemet. Og naar jeg tænker paa dette, kan jeg ikke lade være at drage en anden Parallel. Det besynderlige og med Krigens Varighed stedse mere udstrakte Hang til ministerielt Enevælde, som viser sig hos den høje Regering, leder unægtelig ogsaa Tanken hen paa Frederik den Sjette. Denne ansaa, som bekendt, sin Minister Anders Sandøe Ørsted for at være en temmelig farlig Radikal; men ogsaa hos de andre Ministre kunde han undertiden spore mistænkelige Tendenser. Derfor forefaldt det jævnlige under Kongens Samtaler med Ministrene, at han, ligesom advarende, godmodigt løftede Fingeren og sagde: „Men husk nu paa een Ting; der maa ikke røres ved det enevolds!“ Dette „enevolds“, som var saa vigtigt for Frederik den Sjette, synes ogsaa i en lidt uheldvarslende Grad at blive et fremherskende Træk i de Lovforslag, som vi faar fra den høje Regering. Jeg kan nu ikke tro, at den danske Rigsdag skulde være villig til at udlevere noget som helst Erhverv til en saadan Vilkaarlighed som den, der her foreslaas anvendt overfor Skibsfarten. Hvordan skulde det under saadanne Forhold være muligt for en Reder at disponere med blot nogenlunde Sikkerhed og Rimelighed? Det kan saamænd være vanskeligt nok i disse Tider, hvor saa uhyre mange uforudsete Ting griber ind, men naar man havde et saadant Damoklessværd svævende over sit Hoved og saa lidt kunde beregne, hvor stor en Del af ens Bruttoindtægt der blev frataget, en, tror jeg, det vilde blive ganske umuligt at

træffe blot nogenledes rimelige Dispositioner i dette Erhverv. Resultatet vil da meget let blive, at man holder sig tilbage saa meget som muligt, at Initiativet svækkes, og at Virksomheden indskrænkes. Og i en Tid som denne er det, tror jeg, en af de allervigtigste Faktorer for os, for at kunne klare os under de vanskelige Verdensforhold, at have en initiativrig, vovedygtig Handelsmarine som kan træffe sine Dispositioner, i alt Fald med nogenlunde Sikkerhed. Jeg har med megen Beklagelse set de Antydninger, som er fremførte i forskellige Blade, og som jeg haaber ikke stammer fra Redernes egen Kreds, hvorved man bebuder forskellige meget skarpe og meget drastiske Modforanstaltninger, saafremt en Særbeskatning af Skibsfarten skulde blive gennemført, saafremt navnlig dette Lovforslag skulde blive vedtaget. Nogle af disse Foranstaltninger har en saadan Karakter, at de jo ikke kunde være andet end landsskadelige. Jeg vil imidlertid haabe, at det er mere løse Rygter end noget, der bunder dybere; i alt Fald vil jeg sige, at med den Slags Antydninger, med den Art Tilløb til Trusler kommer man ingen Vegne. Om den danske Rigsdag — jeg har nu kendt den danske Rigsdag gennem saa mange Aar, saa jeg kan tale med om dens Psykologi — gælder i høj Grad det gamle tyske Ord: „Bange machen gilt nicht“. Hvis den danske Rigsdag faar Færten af, at man søger at skræmme den paa det ene eller det andet Omraade, plejer det at virke i modsat Retning. Men derfor maa Rigsdagen alligevel tage Hensyn til, hvorledes en Foranstaltning med Nødvendighed kunde komme til at virke. Og at en Foranstaltning, som stiller et Erhverv under i den Grad usikre og uberegnelige Forhold, maa indskrænke dets Initiativ og Handledygtighed, maa føre til en stærk Indskrænkning af Virksomheden, maa føre til, at man i saa ringe Grad som muligt indlader sig paa nye Foretagender og Anskaffelser af nyt Materiel, er noget, som ikke behøver at nævnes. Det vil vist være en ganske naturlig Følge deraf, og denne Følge vilde være yderst beklagelig for Landet og vilde modvirke den gode Hensigt, man har med Lovforslaget. (*Schovelin*: Har man det?) Ja, jeg antager, at man har den gode Hensigt at holde dansk Tonnage ved Danmark og skaffe saa lave Fragter som muligt. Men jeg tror, som sagt, at der let kan tænkes Foranstaltninger, som saa langt fra at bidrage til at naa denne Hensigt tværtimod vil modarbejde den.